

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2020-627
Den 13. januar 2020

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 20. januar 2020

REVIDERET SAMLENOTAT

1. Sahel2

1. Sahel

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 20. januar 2020 ventes en drøftelse af Sahel. Hovedfokus for drøftelsen ventes at være på muligheder for øget EU-støtte til regionen i lyset af den stigende ustabilitet i især Mali, Burkina Faso og Niger.

2. Baggrund

Situationen i Sahellandene (Mali, Niger, Tchad, Burkina Faso og Mauretanien) er præget af ustabilitet og skrøbelighed. Det skyldes især en forværret sikkerhedssituation i Mali, Burkina Faso og Niger med en stigning i antallet af terrorhandlinger samt øget konflikt mellem forskellige befolkningsgrupper og heraf følgende akutte humanitære udfordringer. Sahellandene er blandt verdens fattigste med massiv ungdomsarbejdsløshed, svage statslige institutioner og stadig vanskeligere klimatiske forhold. Med verdens højeste gennemsnitlige fødselsrate på 5,2 børn per kvinde fordobles Sahellandenes befolkning hvert 20. år. Regionen har desuden store udfordringer med organiseret kriminalitet og smugling af narkotika, våben og mennesker. Sahellandene, især Niger og Mali, er centrale transitlande for irregulær migration fra Vestafrika mod Europa.

Danmark har et tæt bilateralt forhold til Mali, Burkina Faso og Niger og et bredspektret udviklings-, sikkerheds- og humanitært engagement. Det omfatter langsigtet udviklingsbistand, humanitære indsatser, stabiliseringsindsatser og løbende bidrag til EU's civile missioner, FN's mission i Mali MINUSMA og den fransklede militære operation i Sahel Barkhane.

På trods af et omfattende internationalt engagement er udfordringerne fortsat store og komplekse og kræver yderligere koordination, effektivitet og fokus på resultater såvel som politisk opmærksomhed og engagement hos Sahellandenes egne regeringer, EU og det internationale samfund.

EU's indsatser i Sahelregionen gennemføres inden for rammerne af EU's Sahelstrategi fra 2011 og den Regionale Handlingsplan fra 2015. Der lægges vægt på en integreret og samtænkt tilgang, der anvender hele spektret af instrumenter inden for diplomati, langsigtet udviklingsamarbejde, støtte til menneskerettigheder, humanitær bistand og stabiliseringsindsatser, herunder EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Det overvejes aktuelt, hvordan EU kan tilpasse sin indsats i lyset af den forværrende sikkerhedssituation. I den forbindelse forventes det, at EU's Sahelstrategi fra 2011 ville blive opdateret.

De fem Sahellande Burkina Faso, Mali, Mauretanien, Niger og Tchad dannede i 2014 sammenslutningen G5 Sahel med henblik på at tage øget ejerskab og ansvar for udvikling og sikkerhed i regionen. I 2017 dannedes Sahelalliancen, hvor også Danmark deltager, som har til formål at sikre en bedre koordination af udviklingsindsatserne i Sahel. I forbindelse med G7-topmødet i juli 2019 tog Frankrig og Tyskland sammen med EU initiativ til Partnerskab for Sikkerhed og Stabilitet i Sahel (P3S), som sigter mod at mobilisere ressourcer og koordinere støtten til de nationale, regionale og internationale sikkerhedsstyrker i Sahel. P3S forventes

officielt lanceret i margen af DER i marts 2020. Det er håbet, disse initiativer kan være en del af svaret på udfordringerne.

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 13.-14. maj 2019 bekræftede Rådet EU's støtte til Sahellandene ift. at håndtere de mange udfordringer, regionen står overfor. Det blev samtidig understreget, at ansvaret først og fremmest er Sahellandenes eget. Rådet bekræftede desuden sin støtte til G5 Sahel og opfordrede bl.a. til, at G5 Sahels sikkerheds- og udviklingsmæssige indsats intensiveredes.

3. Formål og indhold

Rådets drøftelse af Sahel forventes at fokusere på den forværrede sikkerhedssituation, EU og medlemsstaternes indsats, samt spørgsmålet om en opdatering af EU's Sahelstrategi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred konsensus om behovet for at opdatere EU's Sahelstrategi. Det er forventeligt, at medlemslandene vil signalere deres prioriteter for opdateringen af Sahelstrategien, som ventes vedtaget på Udenrigsrådet i juni 2020. Det er desuden muligt, at spørgsmålet om øget støtte fra EU til Sahel vil blive rejst.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen arbejder aktivt for et fredeligt og stabilt Sahel, der er i stand til at varetage egen udvikling og sikkerhed. I lyset af den forværrede sikkerhedssituation og regionens store betydning for europæisk sikkerhed, byder Regeringen EU's øgede fokus på Sahel velkommen. Det er vigtigt, at EU's udenrigs-, udviklings-, sikkerheds- og humanitære instrumenter samtænkes yderligere, hvilket understreger behovet for en ny og opdateret EU Sahelstrategi. Regeringen finder desuden, at klimaforandringer, irregulær migration, menneskerettigheder og befolkningstilvækst bør være centrale elementer i opdateringen af EU's Sahelstrategi og stå centralt i EU's engagement i Sahel fremover. Endelig finder Regeringen det vigtigt at drøfte, hvordan EU kan tilskynde til øget lokalt ejerskab.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Den politiske og sikkerhedsmæssige situation i Sahel har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. maj 2019 til orientering.